

из области социјалне заштите. У доктрини Уставног суда, права на социјалну заштиту се тумаче не само као извесне обавезе државе према друштву (које су, поред осталог, одређене друштвеном улогом државе), већ и као индивидуална права лица за које се јемчи судска заштита. Такав концепт настао је и под утицајем међународног права, поред осталог и судске праксе Европског суда за људска права (надаље „ЕСЉП“).

Права из области социјалне заштите и поступци њихове примене морају се тумачити редовним законом. У уставносудској јуриспруденцији, приликом одлучивања о случајевима који су повезани с уставом зајемченим правима лица, често се сусрећемо са пасивним законодавцем и правним празнинама које спречавају остваривање ових права.

На пример, члан 22. у Уставу Украјине (1996) утврдио је да попис људских и грађанских права потврђених овим уставом није коначан; уставна права и слобода зајемчена су и неће бити укинута; садржај и обим постојећих права и слобода неће се смањивати усвајањем нових закона или амандманима на законе који су већ на снази.

Уставни суд сматра да је, према свом Уставу, Литванија социјално оријентисана држава. Социјална оријентација државе се огледа у различитим одредбама Устава, а то су, поред осталог, и одредбе које одређују економска, социјална и културна права, као и грађанска и политичка права људског бића, однос друштва и државе, основе социјалне помоћи и социјалне сигурности. Уставни суд је констатовао да је социјално оријентисана држава по уставу дужна да преузме терет испуњавања преузетих обавеза.

На развој уставне доктрине ових права утиче и ширење конвенцијског права (Конвенције за заштиту људских права и основних слобода, надаље „Европска конвенција за људска права“), које представља јуриспруденцију ЕСЉП.

Приликом анализирања развоја доктрине о правима из области социјалне заштите коју је израдио Уставни суд Републике Литваније, могуће је тај развој поделити на више периода. У почетку деловања Уставног суда, тумачени су садржај и својства ових права, као и мера државних обавеза у зајемченим правима, што је постепено довело до увођења концепта нераздвојивости и међусобне повезаности свих људских права и слобода. Уставни суд је у више наврата одлучивао и о усклађености законских аката којима су смањена извесна Уставом зајемчена права из области социјалне заштите, када то смањење није било последица економске кризе. Ипак, може се рећи да од 2002. године, јуриспруденција Уставног суда разрађује доктрину ограничавања права из области социјалне заштите у време економске кризе.

3. Уставна доктрина којом се ограничавају права из области социјалне заштите у време економске кризе Јуриспруденција Уставног суда стварала је доктрину којом се ограничавају зајемчена права из области социјалне